

Fred Saberhagen
BROLIS BERSERKERIS
Mokslinės fantastikos romanai

Neatmenamais laikais kažkur Galaktikos pakrašty susikovė dvi galingos civilizacijos. Po daugybės mūšių jos viena kitą sunaikino. Tačiau išliko kovinės jų mašinos, berserkeriai. Šie kompiuteriniai grobuonys nekenčia organinės gyvybės ir naikina ją kur tik sutikę. Galų gale berserkeriai pasirodo ir Žemės imperijos pakraščiuose.

Berserkeriai ne tik nuožmūs, jie nepaprastai protingi. Net ir pralaimėję, jie gali slėptis nuošaliausiuose planetose ir pulti žmoniją ne tik erdvėje, bet ir laike...

Iš anglų kalbos vertė JUSTINA LAURINAVIČIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
453 tomas. Serija įkurta 1990m.

Fred Saberhagen - BROTHER BERSERKER
New York, Tor books, 1997

BERSERKER'S PLANET New York, Tor books, 1991

Copyright © by Fred Saberhagen, 1969-1975

Cover art copyright © by Chris Moor, 2000

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2009

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2012

Turiny

BERSERKERIO IRŠTVA

BROLIS BERSERKERIS

BERSERKERIO IRŠTVA

1

Iš laivo radijo ryšio garsiakalbių sklido aiškus seniai mirusio žmogaus balsas, ir į "Oriono" kajutkompaniją suėję šeši žmonės - vieninteliai gyvi per kelis šimtus šviesmečių nusitęsusiame erdvėje - įdėmiai klausėsi jo žodžių. Kai kas tai darė tik dėl to, jog Oskaras Šonbergas, "Oriono savininkas" ir kapitonas, aiškiai leido suprasti norįs, kad visi išklausytų šį pranešimą. Karlas Suomi, visada pasiruošęs susikirsti su Šonbergu ir artimiausiomis dienomis ketinąs rimtai su juo pasiginčyti, šį kartą visiškai pritarė viršininkui. Atėnė Paulson, pati sava-rankiškiausia iš trijų moterų, neprieštaravo. Čelesta Servetus - ko gero, mažiausiai sava-rankiška - išsakė kelias neesmines pastabas. O Gustavas de la Torė ir Barbara Hurtado apskritai neturėjo įpročio prieštarauti Šonbergo sprendimams.

Mirusio žmogaus balsas nebuvo įrašytas, tik užkonservuotas maždaug prieš penkis šimtus metų pagal kosminį kalendorių, ir nuskriejo

nuo Medžiotų sistemos, iš kurios sklido radijo signalas, iki dabartinės "Oriono" padėties vidinėje galaktikos erdve - vienuolika šimtų šviesmečių nuo Žemės (arba penkias su puse savaitės kelionės jų laivui). Tas balsas priklausė Johanui Karlsenui, prieš penkis šimtus standartinių metų išskridusiam su eskadra į Medžiotų sistemą, į mūšį su berserkių laivynu ir iššlavusiam juos iš ten. Karlzenas sutriuškino pagrindines berserkių jėgas ir visiems laikams pakirto jų galią tamsiose ūkanose, vadinamose Akmeniniu Sąnašynu.

Didžiąją kajutkompanijos dalį užėmė vaizdo ekranai, ir juos naudojant tiesioginiams tikslams, kaip dabar, ekranuose atsirasdavo žvaigždėto dangaus vaizdas, šiek tiek bauginantis savo tikroviškumu. Suomi žinojo, kur reikia žiūrėti, bet iš penkių šimtų šviesmečių atstumo, nesinaudodamas teleskopu, Medžiotų sistemos saulę vos galėjai išskirti. Na, o apie tai, kad įžiūrėtum mažičius kosminio mūšio blyksnius - jie lydėjo Karlzeno žodžius, - negalėjo būti nė kalbos. Tačiau Suomi reikėjo užrašyti žodžius, skambančius kosminės jachtos kajutkompanijoje, o Šonbergui - gerai juos apgalvoti. Iš pirmo žvilgsnio šie du vyrai atrodė panašūs, bet Suomi buvo žemesnis ir,

sprendžiant iš vyruko veido, tikriausiai gerokai jaunesnis.

- Kodėl esat toks įsitikinęs, jog tai tikrai Karlseno balsas? - pagaliau paklausė Gustavas de la Toré - liesokas, tamsiaplaukis, iš pažiūros net truputį pavojingas žmogus. Jie su Šonbergu sėdėjo minkštuose kėdsaluose, stovinčiuose priešinguose nedidelės kavinės kampuose. Kiti keturi čia esantys žmonės sustatė savo kėdsalus ratu.

- Esu girdėjęs jį anksčiau. Tie patys žodžiai. - Šonbergo balsas skambėjo per švelniai tokiam stambiam ir tvirtai suręstam vyriškiui, tačiau buvo ryžtingas kaip visada. Jo žvilgsnį, kaip ir Suomi, prikaustė vaizdo ekranas. Šonbergas įdėmiai klausėsi Karlseno bei tyrinėjo žvaigždes. - Paskutinės mano kelionės į Medžiotojo sistemą metu, - taip pat švelniai tęsė Šonbergas, - maždaug prieš penkiolika standartinių metų, buvau sustojęs tame pačiame rajone - tik, be abejonės, penkiolika šviesmečių arčiau - ir man pavyko pagauti tą patį signalą. Girdėjau tuos pačius žodžius ir kai kuriuos užsirašiau, kaip dabar daro Karlas, - jis linktelėjo Suomi pusėn.

Iš traškančios tylos išplaukė Karlseno žodžiai:

"Atidžiai patikrinkite šį liuką, jeigu jis neužsidaro, - neįau turiu jums viską priminti?"

Balsas skambėjo kandžiai ir buvo gerai įsimenamas, nors išstarti žodžiai tebuvo žargono nuotrupos, - taip galėjo kalbėti kiekvienas vadas, vadovaujantis sudėtingai bei sunkiai operacijai.

- Įsiklausykite, - pasakė Šonbergas. - Jei tai ne Karlsenas, kas kitas galėtų būti? Turiu pasakyti, kad grįžęs į Žemę po paskutinės kelionės, aš patikrinau istorinius įrašus, padarytus jo flagmane, ir įsitikinau, jog viskas sutampa.

De la Torė pašaipiai nužvelgė Šonbergą.

- Oskarai, o tavęs niekas nepaklausė, iš kur gavai įrašus? Tada tau nederėjo būti tame kosmoso rajone, tiesa? Kaip ir mums nederą dabar čia būti, a?

- Fe. Niekas net dėmesio neatkreipė. Tarpžvaigždinėje Vyriausybėje - tikrai niekas.

Suomi atrodė, jog de la Torė ir Šonbergas suėjo į pažintį ne taip jau seniai ir vienas kito gerai nepažįsta. Regis, juos suvedė verslo reikalai, o suartino bendras susidomėjimas medžiokle, - tuo domėjosi dar keletas žmonių. Na, bent jau keletas žmonių Žemėje - gimtojoje visų, šiuo metu esančių laive, planetoje.

Vėl prabilo Karlšenas:

"Kalba vyriausiasis vadas. Trečias žiedas atidarytas. Abordažo komandos, pradėkite."

- Signalas nė trupučio nenusilpo nuo tada, kai girdėjau jį pastarąjį kartą, - mąsliai tarė Šonbergas. - Vadinasi, artimiausių penkiolikos šviesmečių atstumu link Medžiotojo sistemos visiškai švaru.

Nepakildamas iš krėslo, Šonbergas įjungė trimatį holografinį žvaigždėlapį ir spalvotu pieštuku padarė atžymą. Erdvės švara tarp jų dabartinės buvimo bei paskyrimo vietų gana svarbus faktorius, kadangi, nors tarpžvaigždiniai virššviesiniai perėjimai ir vyko už įprastos kosminės erdvės ribų, išvengti jos įtakos buvo neįmanoma.

"Ten gali ryškiai padidėti gravitacija, - atsklido iš garsiakalbių Karlšeno balsas. - Būkit atidesni."

- Tiesą sakant, man visa tai nusibodo, - pasakė Čelesta Servetus. Joje keistai sumišęs rytiečių, negrų ir skandinavų kraujas. Čelesta - apkūni moteris neįprastai lygia bei stangria oda. Ji išpiešdavo ją sidabriniais raštais ir dėvėdavo peruką, primenantį sidabrinę miglą. Retsykiais Čelestai prabusedavo noras įžūliai

kalbėti su Šonbergu - jei ji būtų jaunesnė, galėtum vadinti ją nevaldomu vaiku. Šįkart Šonbergas net nežvilgtelėjo į Čelestą. Jis jau priprato prie merginos elgesio.

- Jei ne šis džentelmenas, kalbantis per radiją, mūsų apskritai čia galėjo nebūti, - įsiterpė Barbara Hurtado. Barbara ir Čelesta buvo daug kuo panašios. Abi lengvai plasnojančios per gyvenimą, ekspedicijos sąrašė įrašytos į tą pačią eilutę, kaip alus bei cigaretės: daiktas, skirtas naudotis vyrams. Tuo pat metu jos gerokai skyrėsi viena nuo kitos. Barbara, kaukazietiškos išvaizdos brunetė, visada vilkėjo tankaus audinio apdarus, dengiančius jos kūną nuo kelių iki pat pečių, ir apskritai nieko lengvo bei nežemiško joje nesimatė. Jei kas pažvelgtų į suglebusį, mieguistą, nejudrų veidą, negirdėdamas jos balso arba juoko, arba nežinodamas, kaip gracingai Barbara juda, tas galėtų nuspręsti, jog nieko ypatinga, kalbant apie seksualinį patrauklumą, toji moteris neturi.

Iš tikrųjų gyva ir judri Barbara buvo tokia pat efektinga, kaip ir Čelesta. Jų protiniai gebėjimai irgi beveik nesiskyrė - taip manė Suomi. Barbaros pastebėjimas, jog dabartinė tarpžvaigždinė žmonijos civilizacija už savo egzis-

tavimą turi būti dėkinga Karlsenui bei jo pergalei prieš berserkerius, tebuvo truizmas, nepretenduojantis į jokią diskusiją, į jį net nevertėjo atsakyti.

Berserkeriai - automatiniai, siaubingai galingi bei efektyvūs kariniai laivai, buvo išleisti į Galaktikos platybes per karą tarp rasių, kurios liovėsi egzistavusios daug anksčiau, nei prasidėjo žmonijos istorija. Bazinė programa, įmontuota berserkeriuose, užprogramuota ieškoti bei sunaikinti gyvybę, nepriklausomai nuo to, kur ir kada jie ją suras. Tamsiaisiais amžiais, kai žemiečiai buvo užpulti pirmą kartą, berserkeriai vos nesunaikino kuklios žmonijos apgyvendintos teritorijos, pasimetusios tarp žvaigždžių. Nors Karlsenas ir kiti karvedžiai sugebėjo atremti berserkerius bei išvyti juos iš centrinės žmonių užimamų žemių dalies, pastarieji egzistuoja iki šiol, ir iki šiol savo mažo Galaktikos kampelio prieigose žmonės kaunasi su tomis bedvasėmis mašinomis bei žūva toje kovoje. Beje, konkrečiai čia berserkerių nebuvo. Bent jau pastaruosius penkis šimtus metų.

- Pripažįstu, kad jo balsas mane atitinkamai veikia, - pasakė Celesta ir patogiau įsitaisė krėslė, išsitiesdama bei sukryžiuodama ilgas apnuogintas kojas, išpieštas sidabrinėmis

spalvomis.

- Po minutės jis pritildys balsą, - tarė Šonbergas.

- O kodėl jis turėtų jį pritildyti? Manau, genialus žmogus gali kalbėti taip, kaip jam norisi, - pasigirdo gražus Atėnės Paulson kontraltas. Nepaisant vardo, jos veide dominavo azijietiški bruožai. Grožio konkurse ji, ko gero, laimėtų pirmąją vietą, o Čelestai nepavyktų pakilti aukščiau trečios. Šiuo metu Atėnė vilkėjo vienspalvį kostiumą, mažai kuo tesiskiriantį nuo tų, kuriuos ji paprastai dėvi biure. Atėnė buvo viena iš labiausiai Šonbergui artimų sekretorių.

Suomi, norėdamas įsitikinti, kad užrašė tą momentą, kai Karlsenas prislopina balsą, patikrino nedidelį skaidrų kubą, stovintį ant plokščio jo krėslo ranktūrio. Jis nustatė prietaisą taip, kad tas atskirtų kajutkompanijoje vykstančius pokalbius ir įrašytų tik iš garsialyčių sklindančius žodžius. Suomi dar priminė sau, jog grįžus į kajutę reikės iškart užklijuoti ant kubo etiketę; paprastai jis tai pamiršdavo.

- Kaip jie turi jo nekęsti... - nutęsė Barbara Hurtado. Dabar jos balsas skambėjo tyliau ir

tarsi iš tolo.

Atėnė pažvelgė į kaimynę.

- Kas? Žmonės, su kuriais jis taip grubiai kalbėjo?

- Ne, tos siaubingos mašinos, su kuriomis jis kovojo. Oskarai, jūs tyrinėjote tuos įvykius. Papasakokite mums ką nors.

Šonbergas gūžtelėjo pečiais. Atrodė, jog jis ne itin nori kalbėti šia tema, nors jį tai tikrai domino.

- Sakyčiau, kad Karlzenas buvo tikras žmogus, ir aš mielai su juo susipažinčiau. Galbūt Suomi studijavo šį periodą atidžiau nei aš.

- Papasakokite mums, Karlai, - paprašė Atėnė. Ji sėdėjo per vieną krėslą nuo jo. Suomi profesionalios veiklos sfera buvo ekologiško dizaino psichologija. Prieš kelis mėnesius jį pakvietė su "Šonbergo draugija" aptarti sunkumus, iškilusius kuriant naują biurą, ir ten jis sutiko Atėnę... taip ir nutiko, jog jis atsidūrė čia, įsitraukęs į medžioklinę ekspediciją, į tikrai stambų žaidimą.

- Štai jums ir galimybė pasireikšti, - įterpė pastabą de la Torė. Jo ir Suomi santykiai ne visada klostėsi sklandžiai, tačiau trintis dar nebuvo tokia didelė, kad virstų atviru priešiš-

kumu.

- Na, - mašliai tarė Suomi, - žinot, tos mašinos tikrai jo savotiškai nekentė.

- O ne! - tvirtai sušuko Atėnė, krestelėjusi galvą. - Ne mašinos.

Retsykiaais Suomi norėdavosi jai trinktelėti.

Suėmęs save į rankas, jis tęsė:

- Spėjama, kad Karlsenas intuityviai pasirinkdavo strategiją, kurios berserkeriai negalėjo nukopijuoti, negalėjo sėkmingai jam pasipriešinti. Kalbama, jog galimybė sunaikinti Karlseną jiems buvo daug svarbesnė, nei visos planetos sunaikinimas.

- Berserkeriai pagamino specialią mašiną-žudikę, - netikėtai įsiterpė Šonbergas. - Tik tam, kad sunaikintų Karlseną.

- Esate tuo tikras? - susidomėjęs paklausė Suomi. - Kai kur esu aptikęs panašių užuominų, bet tikrų šio faktų patvirtinimų neradau.

- O taip, - lengvai šyptelėjo Šonbergas. - Jei mėginsite tyrinėti šį klausimą, neužteks paprasčiausiai kreiptis į Žemės Informacinį Centrą ir paprašyti turimų duomenų kopijų; jums teks gerokai palakstyti bei pasiknaisioti, kad gautumėte informaciją.

- Bet kodėl?

Informacinis centras paprastai galėjo greitai rasti bet kokią nurodytą ir prieinamą medžiagą.

- Todėl, kad jo duomenų apie berserkerius saugykloje vis dar galioja senasis vyriausybės slaptumo kodas.

Suomi palingavo galvą.

- Bet dėl ko, Dieve mano?

- Manau, dėl įprastos inercijos, būdingos valdininkams. Niekas nenori gaišti laiko, rausdamasis toje medžiagoje. Jei tave domina, kodėl apskritai įvestas kodas "slaptai"... na, todėl, jog tuo metu egzistavo tam tikras skaičius žmonių, garbinančių tą šlamštą - turiu galvoje berserkerius.

- Sunku patikėti... - paprieštaravo Čelesta. Ji ketino dar kažką pridurti, bet ją nutraukė rūstus Karlseno šūksnis, koneveikiantis savo žmones dėl techninių nesklandumų.

- Tai viskas, - pasakė Šonbergas ir ištiesė ranką link radijo aparato valdymo rankenėlių. Iš garsiakalbių sklindantis statinių trukdžių traškesys nuslopo. - Toliau - kelios valandos radijo tylos.

Dabar Šonbergas naršė akimis astronavigacinį žvaigždėlapi....